

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm III. Quanto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

muni apud Clarum in qq. præf. q. 1. n. 6. posse causas criminales clericorum laico v. g. principi à Papà delegari, vt de iure & auctoritate Sedis Apostolicæ cognoscat ac iudicet iuxta Gl. ver. præter, dist. 96. non autem posse laicis principibus iurisdictionem ordinariam, seu vt proprio iure ipsis competentem conferri, quia id repugnat cleri institutioni, secundum quam ordo hierarchiæ ecclesiasticæ postulat, vt ecclesiarum Prælati, sed Ordinarij ecclesiasticarum personarum iudices clerici sint, non laici, vt dixi citato tract. 9. cap. 8.

6 DICO 4. Causæ spirituales non possunt laico committi, tales sunt v. g. causæ beneficiaræ, de iure decimarum, iure patronatus. Debet autem hæc assertio intelligi, sicut præcedentes, quod tales causæ nec ex delegatione Prælatorum Ecclesiasticorum in laicos cadant, exceptâ plenitudine potestatis papalis, vt dixi lib. 1. tr. 5. p. 1. c. 3. n. 2.

6 Veruntamen laicus potest esse iudicis Ecclesiastici v. g. Episcopi consiliarius & assessor, vt hic docet Innocent. & Sanchez lib. 7. de matrimonio disp. 46. n. 14. Monet autem Abbas hic n. 13. post Glossam finalem in l. 1. ff. de officio assessorum, quod officium assessoris absque iurisdictione sit iuxta Authent. vt defuncti, §. illud, vbi Glossa ait, quod nec reū torquere possit assessor, sed debeat ipse iudex adesse in cognitione causæ, cum assessor per se eam audire nequeat: denique sententia irrita erit, si ab assessore feratur, nisi nudum ministerium legendi exhibeat, quomodo Prælati in dignitatis apice constituti solent mandare, v. g. Cancellario suo laico, vt sententiam priuationis contra clericum ex scripto legat, sic etiam Prælati tanquam executoribus suis mandare potest laicis, vt clericum capiant, torqueant, &c.

Simili ratione dici potest, quod laico tanquam nudo ministro, si aliud nil obstat, committi possit facultas eligendi Prælatum, aut electum confirmandi, sicut & Monachi professionem acceptandi, vt ex Ioanne Lignano Decius hic tradit n. 16. sed ipsum ius eligendi, confirmandi, monachum recipiendi non potest committi laico, exceptâ plenitudine

potestatis papalis, vt ex communi hic tradit Alexander n. 18.

Eadem denique ratione docet Decius hic num. 18. ex communi, quod laicus possit esse Notarius etiam in causis ecclesiasticis, nam Notarius nudum ministerium præstat, quod laicis non est prohibitum.

His ita traditis, ex capitulo hoc duo eliciuntur. Primò laici ad tractandas causas seu negotia ecclesiastica se immiscere nõ debent, idque vniuersim verum est, quod suo iure & auctoritate ecclesiastica tractare non debeant. Alterum Prælati ecclesiastici in tractandis & definiendis negotijs ecclesiasticis liberè procedere debent, non permittentes sibi modum à laicis præscribi, aut se ab eisdem impediri; nam tribunal seu iurisdictionis ecclesiastica diuersa est, & quidem sublimior, ac nullo modo seculari subordinata.

CAPITVLVM III.

Quanto.

PARAPHRASIS.

Causa iuris patronatus connexa est causis spiritualibus, & ideo ad ecclesiasticum tantum Iudicem spectat.

SVMMARIVM.

Ius patronatus secundum se spirituale est, cuius causa per se pertinet proprie ad tribunal ecclesiasticum, per accidens & accessorie solum ad seculare.

EX hoc textu infert Abbas n. 4. Felin. n. 1. quod ius patronatus secundum se & intrinsecè non sit aliquid spirituale, sed extrinsecè, quia ordinatur ad spirituale beneficij collationem tanquam præambulum: quam obrem dicitur annexum spirituali antecederet, c. de iure 16. de iure patronat. Confirmatur ex eo, quia laici spiritualia possidere non possunt, sed ius patronatus cadit in laicum, & transmittitur ad hæredes.

Contrarium verò, quod ius patronatus secundum se spirituale sit, docet Alexander in Ruq

In rubrica huius tituli, n. 26. & alij, quos fecutus sum lib. 4. tr. 10. c. ult. n. 60. ea ratione, quod nihil obstat, aliquid in se spirituale ordinari ad aliud spirituale dignius. Ad confirmationem dicitur, laicos spiritualia iura possidere posse ex gratia & concessione Ecclesiæ, uti dixi in qq. de elect. q. 21.

Ex capitulo isto est vnicum notandum, quod causa iuris patronatus ecclesiastica sit, ideoque ad tribunal ecclesiasticum proprie pertinet. Ratio dari potest, quia causa iuris patronatus ex materia seu obiecto spiritualis est, ut dixi: sed quia de hoc dubitari poterat, ideo maluit hic Papa dicere, quod magis certum, & iuribus expressum est, videl. causam iuris patronatus esse connexam spiritualibus, & propterea ad tribunal Ecclesiæ pertinere, ideo quod de connexis seu accessorijs idem debeat esse iudicium, seu dispositio secundum Gl. hic ver. connexa. Potest & alia dari ratio, quia sicut de feudo cognoscere ac iudicare ad feudi dominum spectat, à quo provenit tanquam gratia & beneficium, & quidem tali lege, ut in certis casibus reuocabile sit, seu ad dominum reuerti debeat, ita similiter ius patronatus gratia est ab Ecclesiâ concessa, & quidem ita, ut in certis casibus videl. propter negligentiam patroni Ecclesiastici defectum suppleat, ergo eadem ratione de iure patronatus iudicare ad Ecclesiam spectat. Breuiter itaq; dico, quod ius patronatus non sit ita ab Ecclesia laicis concessum seu alienatum, quod minus adhuc eius dispositioni subiaceat.

Porro licet iudex secularis de iure patronatus iudicare non possit per se, potest tamen accessorie, sicut ius patronatus licet secundum se vendi nequeat, transit tamen accessorie cum vendito dominio, cui adhæret, e. ex literis, de iure patronatus. consequenter si iudex secularis pro valore venditionis sententiam proferat, condemnabit possessorem ad tradendum dominium v. g. castrum cum omnibus annexis iuribus & patronat. Deinde si Imperator v. g. ob crimen perduellionis poenam confiscationis decernat unâ cum bonis, etiam annexum ius patronatus transi-

bit, uti Gl. docet in c. 31. causa, 16. q. 7. De cius hic n. 6. contra Felinum n. 3.

Simili ratione docent hic Anton. & Abb. n. 11. quod de iure sepulchri iudicare ad ecclesiasticum iudicem spectet, quia secundum se spirituale est, vel saltem ordinatum ad spirituale, videl. sacrum locum: ad eundem autem iudicem pertinet iudicare de principali & conexu. Et habet id locum non tantum, si actio realis moueatur, an videl. vel cuius sacre sepulturæ in aliquo loco Ecclesiæ aut cœmiterij competat, sed etiam si agatur actio personali, ut si Titius Caio promiserit permissurum se, ut ipse & hæredes eius in sepulchro maiorum suorum sepeliantur, atq; de valore huius promissionis dubitetur, ad Ecclesiasticum tribunal ea causa pertinet: sin autem solum controversia sit de facto, num Titius Caio promissionem fecerit, necne, tum nihil obstat, quod minus secularis cognoscat iudex, uti hic notauit Alex. n. 16. & videri possunt, quæ docet Farinacius in praxi tit. 1. q. 8. n. 25. & quæ dixi lib. 4. Th. mor. tr. 9. c. 2. n. 9.

CAPITVLVM IV.

At si clerici.

PARAPHRASIS.

Si clericus coram seculari iudice conuictus sit, vel confessus, non debet exinde ab Episcopo condemnari, quia sicuti sententia lata à iudice incompetente non valet, ita nec confessio coram ipso facta: sin verò coram Episcopo clericus crimen confessus sit, ac de eo conuictus, quod secundum canones suspensionem vel depositionem meretur, tunc talis poena inferenda est ipsi: non tamen prohibetur Episcopus cum clericis, qui adulteria, vel minora crimina commiserunt, post peractam poenitentiam dispensare. Porro si clericum ob crimen deposuit, non debet idcirco illum iudici seculari tradere, tum quia sententiam depositionis ferendo functus est officio,